

De bouwstenen van de zondag

Een voorbeeld voor iedereen

In de kerkdienst

6. MOMENT MET DE KINDEREN IN DE DIENST

Voorbeeldig leven

Timoteüs moet voor iedereen een voorbeeld zijn. Dat voorbeeld heeft hij eerst zelf gekregen van zijn oma en zijn moeder.

Wat heb je nodig?

- een foto van iemand die een voorbeeld in het geloof voor je is (geweest).

Aan de slag:

- Laat de kinderen de foto zien en vertel wie erop staat.
- Vertel de kinderen waarom deze persoon belangrijk is (geweest) voor jouw geloof. Welk voorbeeld gaf deze persoon jou en wat vertelde deze persoon?

- De kinderen horen vandaag over Timoteüs.

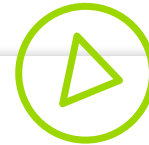
Ze horen wie voor hem een voorbeeld in het geloof zijn geweest en hoe hij nu zelf graag een voorbeeld wil zijn.

Tip

Als je geen foto van de persoon hebt, vertel je hoe deze persoon eruitzag en waar je deze persoon van kent.

In de kinderdienst

7. OM TE BEGINNEN

4-8 jaar

Voorbeelden doorgeven

Timoteüs heeft het geloof doorgekregen van zijn oma en moeder. Nu geeft hij het geloof aan anderen door, door zelf een voorbeeld te zijn. De kinderen bedenken voorbeelden die ze aan elkaar doorgeven.

Aan de slag:

- De kinderen staan in een kring.
- Een van de kinderen bedenkt een beweging die in de kring kan worden doorgegeven. Het kind raakt bijvoorbeeld met zijn pink de schouder van het kind naast hem aan, geeft een kort knijpje in de hand of raakt met zijn elleboog de knie aan van het volgende kind.
- Het voorbeeld gaat de hele kring door.
- Nu mag een ander kind een voorbeeld doorgeven.

Tip

De kinderen leggen het werkblad weg. Vraag hun in willekeurige volgorde een paar zinnen af te maken. Lees deze zinnen voor. Weten de kinderen uit hun hoofd wat er ontbreekt aan de zin?

- De kinderen horen welk voorbeeld Timoteüs heeft gekregen van zijn oma en moeder, en dat hij dat voorbeeld nu zelf doorgeeft.

8-12 jaar

Wie is Timoteüs?

De kinderen leren een aantal dingen over Timoteüs.

Wat heb je nodig?

- Per kind of per tweetal:
- het werkblad
 - een pen of een potlood

Aan de slag:

- De kinderen verbinden het juiste antwoord aan de zin.
- Hoeveel goede zinnen hebben ze gevormd? De juiste zinnen zijn:
 - Ik heet Timoteüs. Mijn naam betekent: *hij die God eert*.
 - Ik kom uit *Lystra*.
 - Mijn oma heet *Loïs*.
 - Mijn moeder heet *Eunike*.
 - Mijn vader is niet-Joods, mijn moeder is *Joods*.
 - Mijn oma en moeder zijn *christen* geworden.
 - Mijn oma en moeder hebben het *geloof* aan mij doorgegeven.
 - Ik ben medewerker van *Paulus*.
 - Ik ga soms met hem op *reis*.
 - Er zijn twee *bijbelboeken* naar mij vernoemd.

De bouwstenen van de zondag

Een voorbeeld voor iedereen

8. GEBED ALS DE KINDERDIENST BEGINT

Goede God,
Dank U voor Jezus.
Hij gaf ons het beste voorbeeld.
Hij deed de wil van God.
Hij leefde zoals U het bedoelde.
Dank U ook voor de mensen om ons heen.
Mensen die ons het goede voorbeeld geven.
Die ons voordoen hoe je kunt geloven.
En hopen. En liefhebben.
Wij willen die voorbeelden graag nadoen.
Wilt U ons daarbij helpen?
Amen.

Tip

Ga in een kring zitten voor dit gebed. Je kunt een kaars aansteken, of de kaars die je meeneemt uit de dienst in het midden zetten.

9. BIJBELVERHAAL

4-8 jaar

Bij 1 Timoteüs 4:11-16

Vertel het verhaal. Bekijk tijdens of na het verhaal met elkaar de plaat bij dit verhaal. Vraag de kinderen om goed te kijken en te vertellen wat ze zien. Je kunt eventueel de weetjes uit het bovenbouw materiaal gebruiken om wat meer uit te leggen.

Geef het goede voorbeeld

Timoteüs loopt allerlei straatjes door, langs de markt, onder de poort door, de stad uit. Hij blijft niet staan bij de kraampjes en hij maakt geen praatje met de mannen die bij de poort staan. Hij wil even alleen zijn nu. Hij moet nadenken.
Timoteüs werkt in de kerk van Efeze. Hij is daar

de leider. Hij vindt het fijn om voor te lezen uit de heilige boeken. Om over Jezus te vertellen. En om de mensen uit te leggen wat God van ze vraagt. Maar het is soms ook wel heel moeilijk. Want Timoteüs is nog maar een jonge man. En sommige mensen denken daarom dat hij nog helemaal niets over God of over Jezus weet.

'Timoteüs is nog maar zo jong,' zei een oude meneer in de kerk gisteren. 'Jullie kunnen beter naar mij luisteren. Ik ben oud. Ik weet het allemaal veel beter.' En toen vertelde hij allemaal dingen die hij zelf verzonnen had. Bijvoorbeeld dat je niet mag trouwen als je in Jezus gelooft. En hij zei ook: pas op dat je geen verkeerde dingen eet, want dan wordt God boos op je.

Timoteüs zucht. Het was helemaal niet waar wat die man zei. Maar er zijn mensen die het toch geloven. Was zijn vriend Paulus nog maar hier. Kon hij maar even met hem praten.

Paulus is een stuk ouder dan hij. Ze werkten eerst altijd samen, Paulus en hij. Paulus kan alles zo goed uitleggen, en iedereen luistert naar hem. Maar nu staat Timoteüs er helemaal alleen voor.

'Timoteüs!' roept een stem. 'Timoteüs!'

Timoteüs kijkt om. Er komt iemand naar hem toe rennen. Het is Julius, een jongen die ook bij de kerk hoort. Hij heeft iets in zijn hand. Een rol papier, lijkt het wel.

'Timoteüs, ik heb wat voor je!' hijgt Julius. Hij steekt

De bouwstenen van de zondag

Een voorbeeld voor iedereen

de rol papier omhoog. 'Een brief! Hier.' Een brief? Dat is heel bijzonder. Timoteüs heeft nog nooit een brief gekregen. 'Dank je wel, Julius,' zegt hij. En hij gaat op de grond onder een vijgenboom zitten en rolt de brief voorzichtig open. Van wie zou hij zijn? Ah, kijk. Daar staat het: 'Van Paulus.' Zijn vriend Paulus heeft hem een brief geschreven. Dat is fijn! Timoteüs begint snel te lezen.

*Beste Timoteüs,
'Ik houd veel van je. Het voelt een beetje alsof ik je vader ben en alsof jij mijn zoon bent. We geloven allebei in Jezus, en we werken allebei voor Hem. Ik denk vaak aan je, aan hoe sterk je geloof is. Ik weet dat jouw oma en je moeder ook in God geloofden. Zij hebben je toen je klein was over Jezus verteld, en nu mag jij het goede nieuws zelf doorgeven. Ik weet dat je dat soms moeilijk vindt. Ik weet dat het niet altijd makkelijk voor je*

is in Efeze. Maar ik wil toch graag dat je er nog een poos blijft werken.

Weet je wat het allerbelangrijkste werk is dat je kunt doen? Bidden voor andere mensen. En God bedanken voor alles wat Hij geeft.

God heeft jou bijzondere kracht gegeven om de woorden van Jezus uit te leggen. Dat moet je blijven doen. Luister niet naar de mensen die zelf verhalen verzinnen. Vertel de mensen dat ze moeten leven zoals God het bedoeld heeft. God wil alle mensen redden. Misschien denk je: maar ik ben nog zo jong. De mensen in de kerk luisteren niet naar me!

Maar God heeft jou deze taak gegeven, en Hij geeft je ook de kracht om je werk te doen. Jij kunt door de manier waarop je leeft een voorbeeld zijn voor de andere mensen in de kerk. Door te laten zien dat je van mensen houdt. Door je geloof.

Ik geef je in deze brief een heleboel handige tips die je kunnen helpen om een goede leider van de kerk te zijn. Maar het allerbelangrijkste is: wees een voorbeeld voor andere mensen door je liefde en door je geloof.'

'Is het een mooie brief?' vraagt Julius. 'Een heel mooie brief,' zegt Timoteüs. Hij rolt de brief voorzichtig weer op en springt overeind. 'Ik ga hem straks thuis verder lezen. Kom! We gaan terug naar de stad. Ik ben heel blij dat je me deze brief even bent komen brengen, Julius. Dat was net wat ik nodig had.'

8-12 jaar

1 Timoteüs 4:11-16

Wees een voorbeeld

Timoteüs, vertel mijn boodschap aan de christenen. En zeg dat ze zich eraan moeten houden. Je bent nog jong. Maar zorg ervoor dat iedereen je toch serieus neemt. Wees een voorbeeld voor andere

gelovigen door wat je zegt en door hoe je leeft. Wees een voorbeeld door je liefde en je geloof, en door te leven zoals God het wil.

Ik kom snel naar je toe. Tot die tijd zijn dit je belangrijkste taken: Voorlezen uit de heilige boeken. Vertellen dat iedereen moet doen wat daarin staat. En uitleg geven over het geloof.

God heeft jou een bijzondere kracht gegeven om je werk te doen. Gebruik die kracht goed! Profeten in de kerk hadden al gezegd dat God je die kracht zou geven. En die kreeg je toen de leiders van de kerk hun handen op je hoofd legden.

Luister goed naar mijn woorden, laat je leven erdoor bepalen. Dan zullen alle gelovigen zien dat je een steeds betere leider wordt. Let erop dat je je goed gedraagt, en houd vast aan de juiste uitleg. Blijf dat steeds doen. Want zo zul je jezelf redden, en ook alle christenen die naar je luisteren.

De bouwstenen van de zondag

Een voorbeeld voor iedereen

10. OM TE WETEN

Timoteüs

Ik wil je even voorstellen aan deze jonge man: Timoteüs. Hij komt uit Lystra, dat ligt in Turkije. Zijn vader is niet-Joods. En zijn moeder Eunike en oma Lois zijn Joodse vrouwen die christen zijn geworden. Zij hebben hun geloof aan Timoteüs doorgegeven. Je kunt het lezen in Handelingen 16:1 en 2 Timoteüs 1:5. Als Paulus Timoteüs in Lystra ontmoet, gaan ze samen op reis om mensen het goede nieuws over Jezus te vertellen. Soms reizen ze samen en schrijven ze ook samen brieven (zoals de brieven aan de Filippenzen en Filemon), soms stuurt Paulus Timoteüs naar andere gemeenten om de mensen daar te steunen. Later wordt Timoteüs zelf een leider van de kerk. Volgens de geleerde Eusebius, die tweehonderd jaar later leefde, werd Timoteüs de eerste bisschop (een leider van de kerk) van Efeze.

Paulus en Timoteüs

Paulus en Timoteüs hebben een speciale band. Paulus heeft zelf geen kinderen, maar toch noemt hij Timoteüs zijn kind. Lees maar in 1 Timoteüs 1:1-2 en 2 Timoteüs 1:1-2. Timoteüs kan zijn geloof niet delen met zijn eigen vader, omdat die geen christen is (Handelingen 16:1). Maar Paulus is voor hem als een vader geworden. De naam Timoteüs betekent: hij die God eert. En volgens Paulus past die naam perfect bij Timoteüs: hij is trouw, en hij doet zijn uiterste best om overal het goede nieuws te vertellen. Zoek het maar eens op in 1 Korintiërs 4:17 en Filippenzen 2:22!

12. OM TE ZINGEN

Zing met elkaar *'k Heb Jezus nodig heel mijn leven* (Evangelische Liedbundel 435), *Lees je Bijbel, bid elke dag* (ELB 459), *Jong en oud* (ELB 494).

11. OM OVER TE PRATEN

Bij de gespreksvragen staan verschillende soorten vragen: 'weetvragen' en 'denkvragen'. Antwoorden op de weetvragen kun je opzoeken, bijvoorbeeld in het verhaal. Over de denkvragen kun je met elkaar wat langer doorpraten. Op denkvragen zijn er dus ook geen foute antwoorden!

4-8 jaar

- Wat voor werk doet Timoteüs in de kerk? Waarom vindt hij dat soms moeilijk?
- Welke vriend van Timoteüs schrijft hem een brief?
- Wat staat er in die brief waardoor Timoteüs blij wordt?
- Oma Lois en moeder Eunike hebben Timoteüs geholpen om God te leren kennen. Wie uit jouw familie helpt jou bij het geloof in God?

4-6 jaar

- Je kunt praten over je geloof, maar je kunt je geloof ook laten zien door wat je doet en door hoe je met anderen omgaat. Weet je misschien nog welke tips Paulus hiervoor in zijn brief aan Timoteüs geeft? En heb je zelf ook nog ideeën?

8-12 jaar

- Wie is jouw grote voorbeeld?
- Is er misschien ook een bijbelse persoon jouw voorbeeld?
- Wat zegt Paulus in zijn brief aan Timoteüs over:
 - wat de drie belangrijkste taken van Timoteüs zijn in de kerk?
 - hoe hij een voorbeeld voor andere gelovigen kan zijn?
 - de kracht van God die Timoteüs heeft gekregen?
- Hoe zou jij een voorbeeld voor andere mensen kunnen zijn?

De bouwstenen van de zondag

Een voorbeeld voor iedereen

13. OM TE DOEN

4-6 jaar

Familiefoto

De oma en moeder van Timoteüs gaven het geloof aan hem door. Zo werd Timoteüs christen, net als zijn oma en moeder. Ze vonden hun overeenkomst in het geloof. De kinderen zoeken de twee overeenkomstige portretten.

Wat heb je nodig?

Per kind:

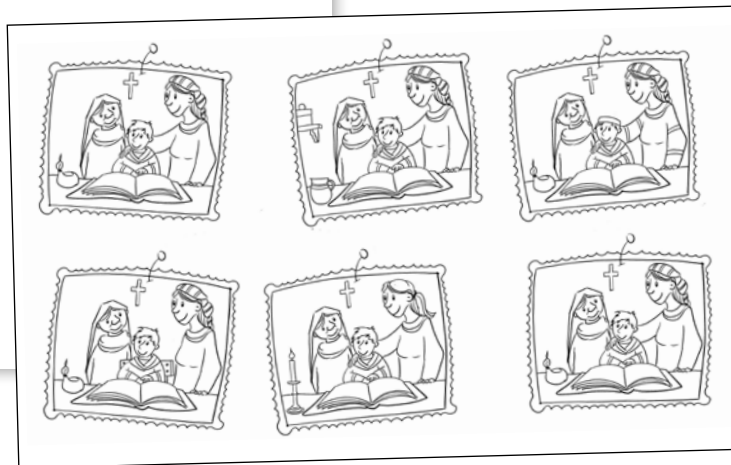
- het werkblad

En verder:

- kleurpotloden

Aan de slag:

- De kinderen zoeken de twee identieke portretten.
- Ze kleuren de portretten op dezelfde manier in.

6-8 jaar

Een boom vol familie

De vader van Timoteüs is niet-Joods, maar zijn moeder Eunike en oma Lois zijn wel Joodse vrouwen. Zijn moeder en oma zijn christen geworden en hebben het geloof aan Timoteüs doorgegeven. In deze opdracht maken de kinderen een stamboom van de familie.

Wat heb je nodig?

Per kind:

- een stevig vel papier

En verder:

- bruine verf
- gekleurd papier
- potloden en/of viltstiften
- scharen
- lijm
- verfschorten
- vochtige doekjes

Aan de slag:

- De kinderen verven hun hand en een stukje van hun arm.
- De kinderen spreiden hun vingers wijd en drukken hun geverfde arm en hand op het karton.
- De kinderen maken hun arm en hand schoon.
- De kinderen knippen uit gekleurd papier bladeren, in de vorm van hartjes.
- De kinderen tekenen of schrijven de namen van familieleden op de hartjes.
- De kinderen lijmen de blaadjes rondom de boomstam.

De bouwstenen van de zondag

Een voorbeeld voor iedereen

4-8 jaar

Geef het door!

Timoteüs heeft het geloof doorgekregen van zijn oma en moeder. Nu geeft hij het geloof aan anderen door, terwijl hij het geloof zelf ook niet kan missen. De kinderen geven elkaar symbolisch het geloof door, dat ze tegelijk ook zelf vasthouden!

Wat heb je nodig?

- zoveel bijbels als er kinderen zijn

Aan de slag:

- Verdeel de kinderen in meerdere groepen.
- De kinderen staan aan de ene kant van de ruimte.
- Het eerste kind van elke groep krijgt een bijbel.
- Leg alle overige bijbels aan de andere kant van de ruimte.
- Het kind met de bijbel in zijn hand gaat zo snel mogelijk naar de andere kant van de ruimte.
- Het pakt een bijbel en loopt zo snel mogelijk weer terug.
- Het kind houdt zijn eigen bijbel en geeft de bijbel die het heeft gepakt aan het volgende kind.
- Ze geven elkaar een hand en lopen samen zo snel mogelijk naar de andere kant van de ruimte en weer terug. Ze houden hierbij hun bijbel vast.
- Het tweede kind pakt een bijbel voor het derde kind van de groep. Ze hebben samen drie bijbels bij zich, maar toch proberen ze hand in hand te blijven lopen.
- Deze estafette gaat op deze manier door tot alle kinderen een bijbel hebben gekregen en er een lange sliert van kinderen is ontstaan die het geloof vasthouden én het aan elkaar doorgeven.

8-12 jaar

Wees een voorbeeld

Paulus roept Timoteüs op een voorbeeld te zijn voor andere gelovigen door de manier waarop hij zich gedraagt. Zo weerspiegelt hij iets van wie God is. De kinderen tekenen of schrijven in hun spiegel hoe zij iets in hun leven kunnen weerspiegelen naar andere mensen.

Wat heb je nodig?

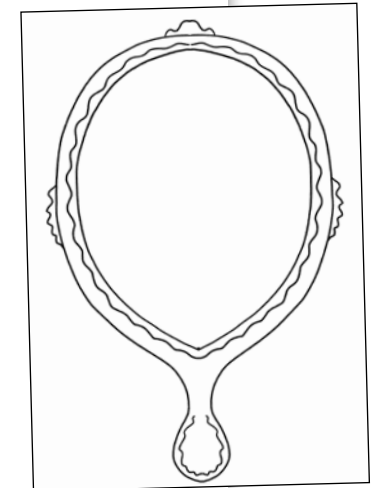
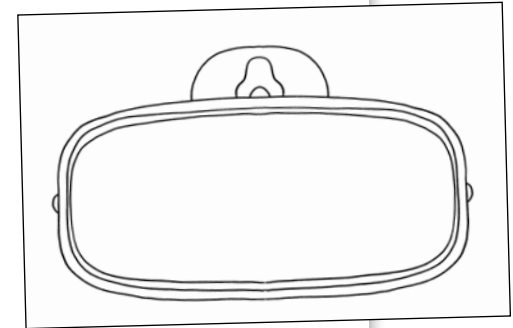
- Per kind:
- de werkbladen op stevig papier

En verder:

- scharen
- viltstiften
- eventueel versierspulletjes, zoals stickers, diamantjes en veertjes

Aan de slag:

- De kinderen knippen de spiegel langs de buitenlijnen uit. Er is een spiegel voor jongens (een autospiegel) en een voor meisjes (een handspiegel). Maar de kinderen kunnen natuurlijk ook zelf kiezen.
- Ze bedenken hoe ze zelf een voorbeeld kunnen zijn en iets van God kunnen weerspiegelen. Ze tekenen of schrijven dit in het midden van de spiegel.
- De kinderen versieren de rand van de spiegel met viltstiften en eventuele andere versierspulletjes.

De bouwstenen van de zondag

Een voorbeeld voor iedereen

8-12 jaar

Zeggen én doen

Timoteüs wordt opgeroepen een voorbeeld te zijn voor andere gelovigen door wat hij zegt en door hoe hij zich gedraagt. Jezus was hét voorbeeld bij uitstek voor alle mensen in wat Hij zei en hoe Hij leefde. Hij leefde zoals God het wilde.

De kinderen denken erover na hoe zij Jezus' oproep in praktijk kunnen brengen.

Wat heb je nodig?

- acht vellen papier
- acht uitspraken van Jezus, op ieder vel papier één uitspraak:
 - Je moet op God vertrouwen (Marcus 11:22).
 - Wees net als jullie Vader goed voor andere mensen (Lucas 6:36).
 - Je moet eerlijk zijn (Marcus 10:19).
 - Je moet andere mensen hun fouten vergeven (Matteüs 6:14).
 - Leef in vrede met elkaar (Marcus 9:50).
 - Houd van elkaar (Johannes 13:34).
 - Wees goed voor de mensen die je haten (Lucas 6:27).
 - Behandel andere mensen net zoals je zelf behandeld wilt worden (Lucas 6:31).

Aan de slag:

- Leg de acht vellen papier met de teksten naar beneden op de grond.
- Verdeel de kinderen in groepjes van twee tot maximaal vier kinderen.
- De groepjes gaan bij een van de vellen papier staan.
- Ze draaien het papier om en lezen de uitspraak van Jezus.
- De kinderen bedenken een korte sketch met twee verschillende situaties: één waarin ze laten zien wat er gebeurt wanneer er níet wordt gedaan wat Jezus zegt, en één waarin ze laten zien wat er gebeurt als het voorbeeld van Jezus wél wordt nageleefd.
- De kinderen oefenen de twee korte sketches en spelen deze uit voor de hele groep.
- Wat is het verschil tussen de twee situaties?

Varianten:

- De kinderen bedenken een manier om de uitspraak van Jezus uit te beelden. Ze oefenen hoe ze die willen uitvoeren. Leg alle uitspraken die zijn gebruikt op een tafel bij elkaar. De kinderen die toekijken wijzen na het uitbeelden aan welke uitspraak volgens hen is uitgebeeld.
- De kinderen bedenken bij de uitspraken van Jezus op welke manier Jezus wat Hij zei zelf deed. Weten ze een voorbeeld uit een van de bijbelverhalen?
- Kennen ze ook andere bijbelse personen die deze woorden van Jezus in praktijk brachten?

De bouwstenen van de zondag

Een voorbeeld voor iedereen

8-12 jaar

Bijzondere kracht

Paulus zegt tegen Timoteüs dat God hem bijzondere kracht gegeven heeft om zijn werk te doen. Hij moet die kracht goed gebruiken. Timoteüs moet een voorbeeld zijn door zijn liefde en zijn geloof, en door te leven zoals God het wil. De kinderen zien met dit proefje wat er in het leven van Timoteüs gebeurt als hij de ontvangen kracht goed gebruikt, zodat hij een voorbeeld is voor andere gelovigen.

Wat heb je nodig?

- een glas
- water
- een grote witte zakdoek
- een elastiekje

Aan de slag:

- Vul het glas met het water tot het bijna vol is.
Dit staat voor het leven van Timoteüs.
- Leg de zakdoek over de bovenkant van het glas en maak die vast door er een elastiekje omheen

te doen. *Timoteüs krijgt kracht van God om zijn werk te doen. Leaders van de kerk leggen hun handen op zijn hoofd.*

- Houd het glas vast met je ene hand en leg je andere hand over de zakdoek.
- Draai het glas heel snel om. De zakdoek zal over je hand vallen. Het water valt niet uit het glas, als het goed is! *Het leven van Timoteüs verandert, hij wordt een voorbeeld voor anderen.*
- Duw met je ene hand de onderkant van het glas naar beneden terwijl je met je andere hand de zakdoek voorzichtig naar boven schuift.
- Wat gebeurt er met het water?!

WAT HEB JE NODIG?
* EEN GLAS * WATER * EEN GROTE WITTE ZAKDOEK * EEN ELASTIEKJE

1

VUL HET GLAS MET HET WATER TOT HET BIJNA VOL IS.

DIT STAAT VOOR HET LEVEN VAN TIMOTEÛS.

2

LEG DE ZAKDOEK OVER DE BOVENKANT VAN HET GLAS EN MAAK DIE VAST DOOR ER EEN ELASTIEKJE OMHEEN TE DOEN.

TIMOTEÛS KRIJGT KRACHT VAN GOD OM ZIJN WERK TE DOEN. LEIDERS VAN DE KERK LEGGEN HUN HANDEN OP ZIJN HOOFD.

3

HOUD HET GLAS VAST MET JE ENE HAND EN LEG JE ANDERE HAND OVER DE ZAKDOEK.

DRAAI HET GLAS HEEL SNEL OM. DE ZAKDOEK ZAL OVER JE HAND VALLEN. HET WATER VALT NIET UIT HET GLAS, ALS HET GOED IS!

HET LEVEN VAN TIMOTEÛS VERANDERT. HIJ WORDT EEN VOORBEELD VOOR ANDEREN.

4

DUW MET JE ENE HAND DE ONDERKANT VAN HET GLAS NAAR BENEDEN TERWILJ JE MET JE ANDERE HAND DE ZAKDOEK VOORZICHTIG NAAR BOVEN SCHUIFT.

WAT GEBEURT ER MET HET WATER?

De bouwstenen van de zondag

Een voorbeeld voor iedereen

14. ZEGEN

In de Bijbel staat een zegen voor alle mensen. Dat is een wens die vaak aan het einde van de kerkdienst wordt uitgesproken. En die zegenwens zegen wij hier ook tegen elkaar:

‘De Heer zal jullie gelukkig maken en jullie beschermen. De Heer zal bij jullie zijn en voor jullie zorgen. De Heer zal aan jullie denken en jullie vrede geven.’

Numeri 6:24-25

Tip

- Ga in een kring staan en houd elkaars handen vast.
- Laat drie kinderen elk een zin uitspreken, of spreek alles samen uit.

COLOFON

Tekst: Nederlands Bijbelgenootschap
Bijbeltekst: Bijbel in Gewone Taal
Hervertelling bijbelverhaal: NBG/Corien Oranje
Illustratie: NBG/Mathias Weber
Werkbladen 4-8 jaar/8-12 jaar: Mathias Weber
Strip: NBG/Bart den Heeten
Vormgeving: Frivista
DTP: Villa Grafica